

รูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Information and Communication Technology
Administration Model of School Administrators in Primary
Schools Under Office of the Basic Education Commission

¹อนามา ธนอมดำรงศักดิ์ ²พระมหาไกรวรรณ ชินทติโย

¹Anoma Thanomdamrongsak ²Phra Maha Kraiwan Chindathi Yo (Pun Khan)

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{1,2}Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University,

¹Corresponding author, e-mail: scott221978@gmail.com

Received December 21, 2025; Revised December 26, 2025; Accepted: April 29, 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา 3) เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 379 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน รวมให้ข้อมูลทั้งหมด 758 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมินและรับรองรูปแบบ ทุกฉบับมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .901 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของรูปแบบองค์ประกอบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 องค์ประกอบ 168 ตัวแปร 2. รูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย (1) ผู้บริหารสนับสนุนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างคุ้มค่า (2) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศการสื่อสารไปใช้ได้อย่างเหมาะสม (3) ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการศึกษา (4) ผู้บริหารมีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เผยแพร่ความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษาและใช้การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ภายในและภายนอกสถานศึกษา (5) ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการ

วางแผนบริหารจัดการสถานศึกษา (6) ผู้บริหารบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษา 3. รูปแบบองค์ประกอบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้รับการประเมินและรับรองว่ามีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย ผ่านการประเมินคิดเป็น ร้อยละ 100

คำสำคัญ: การบริหาร; เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร; ประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the components of information and communication technology management of primary school administrators; 2) to create and develop an information and communication technology management model for primary school administrators; 3) to evaluate and certify the information and communication technology management model of primary school administrators under the Office of the Basic Education Commission. This research utilized a mixed methods research method. The sample consisted of 379 primary schools, with two informants per school, totaling 758 informants. Use a multi-stage random sampling method. The data collection tools included interviews, questionnaires, and model evaluation and validation forms. All editions have an IOC value of 1.00. The reliability coefficient for the entire questionnaire is .901. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and exploratory factor analysis. The research results were found as follows; 1) The components of the Information and Communication Technology Management Model for School Administrators consist of 6 components and 168 variables. 2) The information and communication technology administration model of school administrators in primary schools under office of the basic education commission has 6 components: (1) Administrators support the cost-effective use of information and communication technology. (2) Administrators have the knowledge and ability to analyze and apply information and communication data appropriately. (3) Administrators use information and communication technology to develop education. (4) Administrators have an information technology network, disseminate knowledge of school administration, and use communication to build relationships within and outside the school. (5) Administrators use information and communication technology for planning and managing the school. (6) Administrators integrate information and communication technology to develop learning and school administration. 3. The six components of the Information and Communication Technology Management Model for School Administrators under the Office of the Basic Education Commission have been evaluated and certified for accuracy, appropriateness,

feasibility, and usefulness, consistent with research theoretical concepts. The evaluation results are 100% accurate.

Keywords: Management; Information and Communication Technology; Primary Education

บทนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศมากยิ่งขึ้นดังปรากฏในการพัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาโดยลำดับ คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 หมวด 9 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และมาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 รวมถึงนโยบายและแผนสำคัญอื่นๆ และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน โดยมีสาระสำคัญเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาดิจิทัล จนถึงการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลอย่างรวดเร็ว (Digital Disruption) สถานศึกษาต้องปรับตัวให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับสังคมและองค์กรภายนอก รวมถึงการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล โดยการนำเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566)

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนทุกคนมากขึ้น รวมทั้ง ด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเดินทาง การใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการการทำงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ (ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร และจิราณัฐณ เหมันตล่ำเต็ม, 2566) ซึ่งในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศนั้น ต้องนำปัจจัยทุกด้านมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาดังที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ถ้าผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ดี ก็นำพาสถานศึกษาและการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กและเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป (นิรดา แก้วเขียว, 2565) ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จึงจำเป็นต้องยึดถือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ แต่การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายใน

สถานศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารบ ประมาณไม่เพียงพอ อีกทั้งส่วนใหญ่ยังขาดระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพ ระบบและแนวทางการใช้สารสนเทศมีความหลากหลายไม่มีมาตรฐาน เกิดความซับซ้อนในการดำเนินการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ทักษะ และวิสัยทัศน์ เพื่อที่จะสามารถทำงานในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของไคเนอร์และลูอิส (Kleiner and Lewis, 2003) ที่เสนอว่า ลักษณะของผู้ผู้นำยุคใหม่ต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจและมองเห็นของสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาด้วย หากขาดแคลนปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาได้ นโยบายทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการกำหนดนโยบายทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีส่งผลการบริหารและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น (สิริพร มิ่งวงศ์ธรรม และคณะ, 2566) อีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผล ได้แก่ วัฒนธรรมในองค์กร ซึ่งเป็นค่านิยม ความเชื่อ รูปแบบการสื่อสาร พฤติกรรมในด้านการใช้เทคโนโลยีร่วมกันที่ช่วยชี้นำ สร้างความเข้าใจให้คนในสถานศึกษาในการการปฏิบัติงานร่วมกัน (พิตะวัน เนตรทอง และคณะ, 2562) นำไปสู่การสร้างแบบแผนทางพฤติกรรมขององค์กรในด้านการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการทางเทคโนโลยีเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจ โดยผู้บริหารมีบทบาทในการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม การปฏิบัติการในองค์การ โดยนำระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์มาประมวลผลข้อมูลต่างๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สำหรับบริหารจัดการสถานศึกษา (สมชาย ศรีสุข และคณะ, 2565) ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการบริหารที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) คือ ผสมผสานวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **พื้นที่วิจัย** คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. **ประชากร** คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 26,766 โรงเรียน (สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการเปิดตาราง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 โรงเรียน การเลือกตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ (probability sampling) แบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (area or cluster sampling) คือ ภาค จำนวนทั้งหมด 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละภาค โดยการเทียบบัญชีไตรยางศ์ ได้กลุ่มตัวอย่างในภาคเหนือ 78 โรงเรียน ภาคกลาง 76 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 171 โรงเรียน และภาคใต้ 54 โรงเรียน รวมทั้ง 4 ภาค 379 โรงเรียน

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured informal interview) การสร้างแบบสัมภาษณ์นี้ โดยนำผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางประกอบการจัดทำเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) 2) แบบสอบถาม มี 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ใช้สอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน หน่วยงานที่สังกัด ขนาดสถานศึกษา ภูมิภาค โดยกำหนดให้เป็นการตอบแบบ (check list) และตอนที่ 2 การถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1987) ซึ่งเป็นการวัดความคิดเห็นที่แสดงออกเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ระดับ ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความสอดคล้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC ทุกข้อ เท่ากับ 1.00 ผ่านการทดลองใช้ (try out) มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ เท่ากับ .901 ส่วนแบบสอบถามฉบับที่ 2 ใช้ประกอบในการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและความรู้

มีความเชี่ยวชาญการบริหารสถานศึกษาโดยเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. **การเก็บข้อมูล** ในส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา และข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยจัดส่งและรับคืนแบบสอบถามทั้งด้วยตนเอง และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากระบบ Google Form ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2568

5. **การวิเคราะห์ข้อมูล** นำข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม (Opinionnaire) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มตัวอย่าง) และใช้สถิติการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า องค์ประกอบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย นโยบายของรัฐ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิสังเคราะห์เป็นตัวแทนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จำนวน 6 องค์ประกอบ 168 ตัวแปร

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า รูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพหุตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ค่า MSA มีค่าเท่ากับ 0.981 ผลการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity ผลว่ามีความสัมพันธ์ทางสถิติเท่ากับ .000 จากค่าไอแกนขององค์ประกอบที่มากกว่า 1.00 การคัดเลือกองค์ประกอบที่ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มีค่าไอแกน (eigenvalues) มากกว่า 1 และมีตัวแปรอธิบายองค์ประกอบมากกว่า 3 ตัวแปรขึ้นไป มีจำนวน 6 องค์ประกอบ จัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ดังนี้ 1) ผู้บริหารสนับสนุนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างคุ้มค่า ทั้งหมด 46 ตัวแปร 2) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศการสื่อสารไปใช้ได้เหมาะสม ทั้งหมด 28 ตัวแปร 3) ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการศึกษา 26 ตัวแปร 4) ผู้บริหารมีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เผยแพร่ความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษาและการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ภายในและภายนอกสถานศึกษา 22 ตัวแปร 5) ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษา 22 ตัวแปร และ 6) ผู้บริหารบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษา 24 ตัวแปร

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การประเมินและรับรองรูปแบบทั้ง 6 องค์ประกอบ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง (Accuracy) 2) ด้านความเหมาะสม (Propriety) 3) ด้านความเป็นไปได้

(Feasibility) 4) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละ 100 ผู้เชี่ยวชาญ และทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันทั้ง 15 คน โดยมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ถูกต้อง มีความสอดคล้องกัน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ต่อไป

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละ จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการ องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ความคิดเห็น							
	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวน คน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
องค์ประกอบที่ 1	15	100	15	100	15	100	15	100
องค์ประกอบที่ 2	15	100	15	100	15	100	15	100
องค์ประกอบที่ 3	15	100	15	100	15	100	15	100
องค์ประกอบที่ 4	15	100	15	100	15	100	15	100
องค์ประกอบที่ 5	15	100	15	100	15	100	15	100
องค์ประกอบที่ 6	15	100	15	100	15	100	15	100

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จำนวน 6 องค์ประกอบ 168 ตัวแปร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตัวแปรของแต่ละองค์ประกอบมีส่วนสำคัญในการศึกษาเพื่อนำไปค้นหารูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตัวแปรแต่ละชุดขององค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้า นำมาสรุปและสังเคราะห์ (content synthesis) เป็นองค์ความรู้ในเรื่องนี้ได้อย่างเป็นระบบ (associative relationship) เป็นไปตามแนวคิดของอุไร ปัญญาสิทธิ์ ที่กล่าวว่า ปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่กำลังศึกษาว่าควรประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้นเป็นหลักการวิจัยในครั้งนี้ (อุไร ปัญญาสิทธิ์, 2561) และสอดคล้องกับสิริพร มิ่งวงศ์ธรรม และคณะ ได้ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคัตสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีในการบริหารโรงเรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคัตสรรที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และแนวทางการพัฒนาปัจจัยคัตสรร ได้แก่ ปัจจัยนโยบายด้านเทคโนโลยีในการบริหาร ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผนงานด้านเทคโนโลยี ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษา ควรกำหนด

แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ผู้รับผิดชอบ และภาระงานให้ชัดเจน ปัจจัยความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีของบุคลากร โดยการพัฒนาพื้นที่ทักษะด้านเทคโนโลยี และปัจจัยสมรรถนะของผู้บริหารและครูในการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (สิริพร มิ่งวงศ์ธรรม และคณะ, 2566)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า รูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ 1) ผู้บริหารสนับสนุนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างคุ้มค่า 2) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศการสื่อสารไปใช้ได้เหมาะสม 3) ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการศึกษา 4) ผู้บริหารมีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เผยแพร่ความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษาและใช้การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ภายในและภายนอกสถานศึกษา 5) ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษา 6) ผู้บริหารบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ผู้บริหารสนับสนุนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างคุ้มค่า เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารจัดสร้างวัฒนธรรมของสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะในปัจจุบันผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจในทุกๆ เรื่อง ทุกๆ คน เข้าใจทุกสภาพปัญหา และสื่อความหมายให้กับทุกคนเข้าใจด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศการสื่อสารไปใช้ได้เหมาะสม มีความสำคัญรองลงมา โดยตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ถ้าหากสถานศึกษาได้ก็ตามสามารถดำเนินการบริหารจัดการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 งาน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหาร สอดคล้องกับแนวคิดของ อมร กรุดทอง ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญอย่างมาก และมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานสารสนเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยในการจัดระบบข่าวสารในแต่ละวัน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสารสนเทศ ช่วยในการเก็บสารสนเทศไว้และสามารถเรียกใช้ได้อย่างสะดวกทุกครั้ง ช่วยจัดระบบอัตโนมัติ เพื่อการจัดเก็บประมวลผลและเรียกใช้สารสนเทศ ทำให้เข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งช่วยในการสื่อสารระหว่างกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ลดอุปสรรคเกี่ยวกับเวลาระยะทางและงบประมาณ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้ (อมร กรุดทอง, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545 ในมาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

องค์ประกอบที่ 3 ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการศึกษา โดยตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการประเมินการบริหารจัดการตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสนับสนุนให้จัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลาย ทั้งนี้เป็นเพราะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสร้างนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษา เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยสังคมแห่งภูมิปัญญา (Knowledge-Based Economy) เป็นไปตามแนวคิดของกัลยา กิตยวัฒน์ที่ว่าจำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั่วทั้งสังคม โดยอาศัยการศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ประกอบกับภาครัฐจะต้องดำเนินการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในระบบการศึกษา ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการสร้างชาติที่มีวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างรู้เท่าทันและมีธรรมาภิบาล (กัลยา กิตยวัฒน์, 2561) ตรงตามที่ เกล (Gail) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้บริหารระดับสูงในเวอร์จิเนียตะวันตก ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถบ่งบอกว่าผู้บริหารมักจะใช้โปรแกรมประมวลผลคำและโปรแกรม ประเภทส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสาร นอกจากนี้ยังมีการใช้โปรแกรมประเภทรฐานข้อมูล และตารางงานเพื่อการจัดการด้านตัวเลขและมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตเอกสาร สื่อ สิ่งพิมพ์ ต่างๆ (Gail, 2016)

องค์ประกอบที่ 4 ผู้บริหารมีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เผยแพร่ความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษาและใช้การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ทั้งนี้จึงเป็นไปตามวิสัยทัศน์ของแผนแม่บทสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559 “ประชาชนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพด้วยการใช้ ICT เพื่อการศึกษา” ดังนั้นทุกสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกิจของแผนแม่บทสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพด้านการพัฒนา และการใช้ ICT การส่งเสริมสนับสนุนระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ICT เพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารจัดการและการบริการ การส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ด้าน ICT เพื่อการศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษา โดยตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสาร สามารถสร้างความเข้าใจให้คณะครูเห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลในภายองค์กร และการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ โดยคำนึงถึงกฎหมาย คุณธรรม และ จริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา พาสว่าง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 ผลการวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีการจัดอบรมการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของภาครัฐควรจัดหาพื้นที่จัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ให้สถานศึกษา (กฤษณา พาสว่าง, 2565) และสอดคล้องกับศรีประภา ฮองตัน และนางลักษณ์ ใจฉลาด ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ วิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การวางแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดตามและประเมินผลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ (ศรีประภา ฮองตัน และนางลักษณ์ ใจฉลาด, 2566)

องค์ประกอบที่ 6 ผู้บริหารบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย โดยตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้จึงเป็นไปตาม องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ - ยูเนสโก (UNESCO) สอดคล้องกับกรกวี ศรีกุล ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเรียนการสอนฯ มี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบริหารสถานศึกษา การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเรียนการสอน ปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (กรกวี ศรีกุล, 2563)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า รูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 6 องค์ประกอบผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านความถูกต้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้จริง ดังที่ อารงค์ จันทฤทธิ์ กล่าวไว้ว่า การตรวจสอบรูปแบบต้องอาศัยความรู้ความเฉพาะทางของผู้ทรงคุณวุฒิ จึงจะทำงานวิจัยมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ โดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้ มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่างๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั้นเอง (อารงค์ จันทฤทธิ์, 2567) สอดคล้องกับพิตะวัน เนตรทอง และคณะ ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (พิตะวัน เนตรทอง และคณะ, 2562) และสอดคล้องกับฐิตามร ไชยศักดิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบได้รับการประเมินและรับรองว่ามีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย ผ่านการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ 100 (ฐิตามร ไชยศักดิ์, 2567)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ พบคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนำเสนอในภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 โมเดลคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากภาพอธิบายได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 องค์ประกอบ เป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในยุคปัจจุบัน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างคุ้มค่า เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศการสื่อสารไปใช้ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการศึกษา มีการสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเผยแพร่ความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษาและใช้การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ภายในและภายนอกสถานศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษา และการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และการบริหารสถานศึกษา สร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญ และมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ปัจจัยความสำเร็จในการนำนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารการศึกษาสู่การปฏิบัติ จึงต้องให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ตนเองและครู การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้สนับสนุนการบริหารตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้านคือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ด้านนโยบาย: ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 6 องค์ประกอบ ไปใช้ในการบริหารงานทั้ง 4 งาน ในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษา

ด้านการปฏิบัติ: ผู้บริหารสถานศึกษา ที่สนใจควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการติดตาม ประเมินผลการใช้ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการบริหารจัดการ ของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษาและผู้ที่สนใจ จึงเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคตดังต่อไปนี้

2.1. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดอื่นๆ

2.2. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในความปกติใหม่ New Normal

เอกสารอ้างอิง

- กรกวี ศรีกุล. (2563). รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(2), 1-17.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (2545) ฉบับที่ 3 (2553) และฉบับที่ 4 (2562)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- กฤษณา พาสว่าง. (2565). สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 16(2), 153-170.
- กัลยา กิตยวัฒน์. (2561). การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16. (*สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ฐิตามร ไชยศักดิ์. (2567). รูปแบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสาร มจร ปรัชญาปริทรรศน์*, 7(2), 432-433.
- ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร และจิรานุวัฒน์ เหมันต์ลำเต้ม. (2566). โปรแกรมการเรียนรู้ฐานคอมพิวเตอร์เพื่อการปรับทัศนคติและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในรายวิชาสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนประถมศึกษาชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. *วารสารครุทรรศน์*, 3(3), 14-25.
- ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์ และคณะ. (2561). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยบทบาทการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน. *วารสารราชพฤกษ์*, 16(2), 1-8.
- อัครงค์ จันทฤทธิ์. (2567). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. (*ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิรดา แก้วเขียว. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา. *รายงานการประชุม Graduate School Conference*, 4(1), 11-17.
- พิตะวัน เนตรทองและคณะ (2562). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 6(2), 217-234.
- ศรีประภา ฮองตัน และนางลักษณ์ ใจฉลาด. (2566). การศึกษาบทบาทการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*. 5(6), 62-75.
- สมชาย ศรีสุข และคณะ (2565). กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชรเขต 1 และเขต 2. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(49), 356-370.
- สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). สถิติข้อมูลทางการศึกษา ปีการศึกษา 2566. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 17 ตุลาคม 2567 จาก https://www.bopp.go.th/?page_id=3544.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะความฉลาดทางดิจิทัลของผู้เรียนทุกช่วงวัย กรณีศึกษาของต่างประเทศและประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิริพร มิ่งวงศ์ธรรม และคณะ. (2566). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิผล. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(2), 133-151.
- อมร กรุดทอง. (2565). การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อุไร ปัญญาสิทธิ์. (2561). รูปแบบการเสริมพลังเพื่อการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Gail, W. B. (2016). The dynamic role of social media during Hurricane #Sandy: An introduction of the STREMI model to weather the storm of the crisis lifecycle. *Computers in Human Behavior*, 54, 639-646.
- Kleiner, A., and Lewis, L. (2003). *Internet access in U.S. public schools and classrooms: 1994-2002*. Washington, DC: Department of Education, National Center for Education Statistics.
- Likert, R. (1987). *The human organization Its management and value*. New York: McGraw-Hill.

